

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Sessie de 1929-1930	N° 117		Zittingsjaar 1929-1930
BUDGET, N° XVI	SÉANCE du 20 février 1930	VERGADERING van 20 Februari 1930	BEGROTING, N° 4XVI

BUDGET
des Recettes et des Dépenses extraordinaires
pour l'exercice 1930.

RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION SPÉCIALE
PAR M. DE LIEDEKERKE.

MADAME, MESSIEURS,

Le Budget des Recettes et des Dépenses extraordinaires présente cette année des caractéristiques rares, pour un budget de ce genre, qui facilitent considérablement la tâche de votre rapporteur.

Il ne contient en effet aucune demande de crédit, pour des travaux dont l'on pourrait discuter le caractère « extraordinaire » dans le sens le plus strict du mot.

Ceux destinés à de nouvelles entreprises sont très minimes et ceux prévus pour le « Fonds des Grands Travaux » devant donner lieu à un rapport spécial, il nous a paru préférable pour éviter les redites de ne pas nous y appesantir.

Ce budget solde en léger boni, sans recours à l'emprunt, et il nous permet de jeter enfin un coup d'œil sur la liquidation de la guerre.

Si le budget extraordinaire se solde sans emprunt, nous le devons aux versements que le plan Young et l'accord des marks imposent à l'Allemagne; puissent ceux-ci se faire dans l'avenir loyalement et régulièrement !

Quand l'on songe que ces arrangements nous ménagent, pour 37 ans, des versements d'un milliard cent cinquante millions de francs, dont la moitié au moins doit servir à couvrir les charges de nos dettes de guerre et du remboursement des marks, et qu'à peine 600 millions par an pourront être réservés à nous rembourser de tous les

(1) La Commission spéciale, présidée par M. Hallet, était composée :

1° des membres de la Commission des Finances, des Budgets et des Economies :

MM. Allewaert, Bologne, Brusselmans, Carlier, Carpentier, David, De Bruyne (Auguste), Debunne, Dejardin (J.), de Liedekerke, de Wouters d'Oplinter, Drion, Hoen, Max, Merlot, Petitjean, Pussemier, Soudan, Van Ackere (Fernand), Vos,

BEGROOTING
van de Buitengewone Ontvangsten en Uitgaven
voor het dienstjaar 1930.

VERSLAG
NAMENS DE BIJZONDERE COMMISSIE UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER DE LIEDEKERKE.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

De begrooting van de Buitengewone Ontvangsten en Uitgaven draagt dit jaar eenige kenmerken die wel eigenaardig zijn voor eene begrooting van dien aard en de taak van Uwen verslaggever merklijk verlichten.

Het bevat inderdaad geen enkele aanvraag van crediet voor werken waarvan men het kenmerk « buitengewone » in den strengen zin van het woord zou kunnen betwisten.

De credieten, bestemd voor nieuwe ondernemingen, zijn zeer gering, en daar er voor de credieten, voorzien voor het « Fonds der groote Werken » een bijzonder verslag wordt uitgebracht, vonden wij het beter er niet bij stil te staan om in geene herhalingen te vervallen.

Deze begrooting sluit met een klein overschot, zonder tot leeningen te moeten overgaan, en het laat ons eindelijk toe een oogslag te werpen op de vereffening van den oorlog.

Zoo de buitengewone begrooting zonder leening sluit, is dat vooral te danken aan de stortingen die het Young-plan en het akkoord over de marken, aan Duitschland heeft opgelegd. Laten wij hopen dat deze in de toekomst eerlijk en geregeld zullen geschieden.

Wanneer men bedenkt dat deze overeenkomsten ons, 37 jaar lang, betalingen toekennen van één milliard honderd vijftig miljoen frank, waarvan ten minste de helft moet dienen om de lasten van onze oorlogsschulden en van de terugbetaling der marken te dekken, en ternauwernood 600 miljoen per jaar mogen gebruikt worden om ons al de

(1) De bijzondere Commissie, voorgezeten door den heer Hallet, bestond uit :

1° de leden van de Commissie voor de Financiën, de Begrotingen en de Bezuinigingen :

De heeren Allewaert, Bologne, Brusselmans, Carlier, Carpentier, David, De Bruyne (Auguste), Debunne, Dejardin (J.), de Liedekerke, de Wouters d'Oplinter, Drion, Hoen, Max, Merlot, Petitjean, Pussemier, Soudan, Van Ackere (Fernand), Vos,

Le présent rapport n° 117 a été distribué le 22 février 1930. (Art. 4 de la résolution de la Chambre, relative à l'examen des Budgets.)

Dit verslag n° 117 werd rondgedeeft op 22 Februari 1930. (Art. 4 van het besluit van Kamer betreffende de behandeling van de Begrotingen.)

frais faits pour nos réparations diverses, et que cette somme est déjà de cent millions inférieure au coût de nos pensions de guerre, nous avons le droit de nous dire, que malgré le concours de nos alliés et notre situation exceptionnelle, nous avons fait pour la cause de la paix des sacrifices énormes.

Au 31 décembre 1929, nous avons reçu en espèces et en nature, pour environ 13 milliards de francs belges. Les 37 annuités prévues par le plan Young et l'accord des marks, nous donneront environ 42 milliards de francs belges, ou en valeur actuelle à peine 19 milliards, au total donc 13 milliards plus 19 milliards = 32 milliards qui réduits en francs-or font à peine 4,520,000,000.

Voilà tout ce que nous avons reçu et recevrons pour solder nos emprunts de guerre, réparer l'amas de ruines laissé sur notre territoire par les armées vaincues, payer nos pensions de guerre, relever nos industries, nos chemins de fer, nos téléphones, compenser pour les nôtres la dépréciation de notre monnaie, etc.

Quel triste bilan !

Heureusement bien fait pour donner aux dirigeants des peuples, encore plus qu'à ceux-ci l'horreur de la guerre, et une soif ardente de paix.

Pour nous notre devoir est simple.

Donner à notre chère patrie tout le nécessaire, pour assurer sa sécurité, et mettre tout en œuvre pour favoriser et développer les œuvres de paix, renforcer dans toutes les mesures de nos possibilités la force morale de la Société des Nations, approuver toutes les initiatives pacifiques, qu'elles viennent de Rome, d'outre-Atlantique ou d'ailleurs.

Voilà notre devoir. La Belgique plus que tout autre pays ne peut se développer que dans la paix, la paix sociale et la paix économique.

Une grande et belle perspective reste ouverte à notre peuple; il doit vouloir être à la tête de ceux qui guident le monde, dans la voie de la paix, malheureusement encore parsemée d'obstacles.

**

La liquidation des organismes créés pour réparer les dégâts causés par la guerre, se fait normalement.

Il ne reste plus que quelques tribunaux et trois Cours d'Appel qui donnent un rendement suffisant. Peut-être pourrions-nous espérer encore un peu plus d'activité de leur part mais les affaires non terminées sont compliquées et il ne faut pas oublier que la plupart des magistrats et fonctionnaires qui s'en occupent, ont souvent encore d'autres charges.

Une note jointe à ces quelques lignes, donnera à la Chambre certains renseignements sur les travaux extraordinaires entrepris par le Département des Travaux publics.

D'aucuns eussent désiré que votre Commission et le Parlement fussent saisis d'un projet de réorganisation du recrutement des ingénieurs des ponts et chaussées. Votre Commission a estimé que ce travail, s'il est nécessaire,

kosten terug te betalen van onze verschillende herstelwerken, en dat deze som reeds honderd miljoen minder is dan wat onze oorlogspensioenen ons kosten, hebben wij het recht te zeggen dat, ondanks den steun van onze geallieerden en onzen uitzonderlijken toestand, wij voor den vrede aanzienlijke offers hebben gebracht.

Op 31 December 1929, hadden wij in specie en in natura ongeveer 13 milliard Belgische frank ontvangen. De 37 annuïteiten, voorzien door het Young-plan en het akkoord over de marken, zullen ons ongeveer 42 milliard Belgische frank geven, of tegenwoordige waarde nauwelijks 19 milliard, samen dus : 13 milliard + 19 milliard = 32 milliard welke, in goudwaarde herleid, ternauwernood 4,520,000,000 opleveren.

Dat is alles wat wij hebben ontvangen of zullen ontvangen om onze oorlogssleeningen terug te betalen, om de puinen door de overwonnen legers op ons grondgebied achtergelaten te herstellen, om onze oorlogspensioenen uit te keeren, om onze industrie herop te bouwen, onze spoorwegen en telefonen te herstellen, om voor onze landgenooten de waarlevermindering van onze munt goed te maken, enz., enz.,

Wat een treurige balans !

Maar zij zal gelukkig bij de leiders van de volkeren, nog meer dan bij het volk zelf, den afschuw voor den oorlog en een vurige begeerte naar vrede doen ontstaan.

Wat ons betreft, onze plicht is zeer eenvoudig.

Wij moeten aan het Vaderland al het noodige geven om zijn veiligheid te waarborgen, en alles in het werk stellen om het werk van den vrede te bevorderen en uit te breiden, in de volle mate van onze mogelijkheden de morele kracht van den Volkenbond versterken, elke vredesinitiatief, van waar het ook komt, van Rome, van over den Oceaan of van elders, aanmoedigen.

Dat is onze plicht. België meer dan welk ander land ook, kan zich slechts ontwikkelen in den vrede, den socialen vrede en den economischen vrede.

Voor ons volk ligt een schoone en breede weg open. Het moet willen aan het hoofd staan van degenen die de wereld zullen leiden op den weg van den vrede, thans nog zoo bezaaid met hinderpalen.

**

De opruiming van de inrichtingen, tot stand gebracht om de door den oorlog verrichte schade te herstellen, gaat normaal vooruit.

Er blijven nog slechts enkele rechtbanken en drie Hoven van Beroep die voldoende bezigheid hebben. Misschien zouden we van die zijde nog wat meer activiteit mogen verwachten, maar de nog niet afgedane zaken zijn ingewikkeld, en men mag niet vergeten dat het meerendeel der magistraten en ambtenaren, die er mee bezig zijn, dikwijls nog andere lasten hebben.

Eene hierbijgaande nota geeft aan de Kamer eenige inlichtingen over de buitengewone werken die door het departement van Openbare Werken zijn ondernomen.

Sommigen drukten het verlangen uit, dat aan Uwe Commissie en aan het Parlement een ontwerp van herinrichting van de aanwerving der ingenieurs van Bruggen en Wegen zou worden voorgelegd. Uwe Commissie was van

doit se faire par les soins du pouvoir exécutif et du Ministre spécialement compétent en l'occurrence.

Elle compte sur lui pour lui soumettre un projet sur ces matières, s'il juge la chose utile.

La Commission des Finances a approuvé le projet de budget et elle propose à son tour à la Chambre de l'adopter.

Le Rapporteur,

P. DE LIEDEKERKE.

Le Président,

MAX HALLET.

ANNEXE.

Note sur l'ensemble quintessencié des principaux crédits ressortissant au Ministère des Travaux publics et contenus dans le Budget des Recettes et des Dépenses extraordinaires pour l'exercice 1930.

1° *Fonds des grands travaux.* — A ce sujet, il est bon de rappeler que la loi du 24 avril 1928 qui a institué le « Fonds des grands travaux » a donné à celui-ci la mission d'exécuter les travaux suivants :

- a) L'achèvement du canal de Charleroi à Bruxelles;
- b) L'aménagement de la Meuse;
- c) L'aménagement de la Basse-Sambre;
- d) L'amélioration du canal de Liège à Maastricht, du canal de Maastricht à Bois-le-Duc, du canal de Jonction de la Meuse à l'Escaut, des embranchements vers Beverloo, vers Hasselt et vers Turnhout et du canal de Turnhout vers Anvers; le creusement d'un canal direct entre Liège et Anvers;
- e) L'établissement de quais, embranchements, ports, routes, voies ferrées, raccordements, gares et autres dépendances qui s'y rapportent.

Il n'y a pas lieu d'entrer pour le moment dans le détail de l'activité du « Fonds spécial », le Gouvernement comptant déposer au cours de la présente session un rapport rendant compte de l'emploi du « Fonds spécial » en exécution de l'article 8 de la loi prémentionnée du 24 avril 1928.

Toutefois, à titre de simple indication, il y a lieu de noter que depuis le 1^{er} janvier 1928 jusqu'au 12 décembre 1929, il a été engagé pour travaux les sommes suivantes pour :

a) L'achèvement du canal de Charleroi à Bruxelles.	43,250,000
b) L'aménagement de la Meuse	143,600,000
c) L'aménagement de la Basse-Sambre	28,000,000
d) Le groupe des canaux	19,350,000
Soit un total de . . fr.	234,200,000

oordeel dat dit werk, zoo het noodig blijkt, moet gedaan worden door de zorgen van de uitvoerende macht en van den Minister die daarvoor bijzonder bevoegd zijn. Zij rekent op dezen om daarover een wetsontwerp in te dienen, zoo hij het nuttig oordeelt.

De Commissie voor de Financiën heeft het begrootingsontwerp goedgekeurd en zij stelt voor dat de Kamer het zou aannemen.

De Verslaggever,

P. DE LIEDEKERKE.

De Voorzitter,

MAX HALLET.

BIJLAGE.

Overzichtige en omstandige nota over de voornaamste crediten ten behoeve van het Ministerie van Openbare Werken en vermeld in de Begroting van de Buitengewone Ontvangsten en uitgaven voor het dienstjaar 1930.

1° *Fonds der groote werken.* — In dit verband, is het noodig er aan te herinneren, dat bij de wet van 24 April 1928, waarbij het « Fonds der groote werken » in 't leven geroepen werd, aan dit Fonds opdracht gegeven werd de volgende werken uit te voeren :

- a) Voltooïing van het Kanaal Charleroi-Brussel;
- b) Werken aan de Maas;
- c) Werken aan de Beneden-Samber;
- d) Verbetering van het Kanaal Luik-Maastricht, van het Kanaal Maastricht-'s Hertogenbosch, van het Verbindingskanaal Maas-Schelde, van de vertakkingen naar Beverloo, in de richting van Hasselt en Turnhout en van het Kanaal van Turnhout in de richting van Antwerpen; delving van een rechtstreeksch Kanaal Luik-Antwerpen;
- e) Aanleg van kaden, toegangswegen, havens, wegen, spoorwegen, verbindingslijnen, staties en andere bijgebouwen, welke er bij behooren.

Er bestaat geen aanleiding om, voor het oogenblik, in bijzonderheden te treden over de bedrijvigheid van het « Bijzonder Fonds », daar de Regeering voornemens is, nog in den loop van deze zitting, een verslag in te dienen over het gebruik dat van het « Bijzonder Fonds » gemaakt werd, in uitvoering van artikel 8 van de hoogerbedoelde wet van 24 April 1928.

Bij wijze van eenvoudige aanduiding stippen wij evenwel aan, dat van 1 Januari 1928 tot 12 December 1929, de volgende bedragen uitgetrokken werden :

a) voor de voltooiing van het Kanaal Charleroi-Brussel. fr.	43,250,000
b) voor de werken aan de Maas	143,600,000
c) voor de werken aan de Beneden-Samber.	28,000,000
d) voor de Kanalengroep	19,350,000
Hetzij samen fr.	234,200,000

Il y a lieu d'ajouter à ce chiffre les très nombreuses et parfois très coûteuses acquisitions de terrains, les frais d'étude, sondages, etc.

On ne peut, toutefois, clore cette rubrique sans mentionner l'adjudication qui a eu lieu le 29 novembre dernier et qui a pour objet l'exécution des travaux de la première section du nouveau canal direct Liège-Anvers entre Haccourt et Lanaeken.

Ces travaux ont été adjugés pour une somme de 390 millions de francs environ à la firme Monnoyer, Frères, à Bruxelles.

Une autre adjudication importante a eu lieu le 10 janvier dernier; elle concerne les travaux de mise à grande section du canal de Charleroi à Bruxelles, entre Clabecq et le canal maritime, à Bruxelles. Elle comprend une série d'ouvrages d'art à construire aux abords de la porte de Ninove, à Bruxelles.

2° *Bâtiments Civils.* — Ce groupe comporte au budget une dépense d'environ 17 millions se répartissant sur les objets principaux suivants :

a) Travaux de parachèvement de l'aile droite du Palais du Roi à Bruxelles;

b) Centralisation des Musées dans l'aile gauche du Palais du Cinquantenaire, à Bruxelles;

c) Construction de bâtiments à affecter aux services du Ministère des Sciences et des Arts en vue de permettre l'extension des locaux des Chambres législatives;

d) Construction d'un Palais des Thermes, à Ostende. Subside.

e) Aménagement et construction de nouveaux locaux pour le Musée Royal d'Histoire naturelle, à Bruxelles.

Ces travaux constituent la continuation de travaux déjà en cours et sont justifiés dans la note à l'appui des prévisions de dépenses et dans l'annexe au budget des recettes et des dépenses extraordinaires pour l'exercice 1930.

Un seul point nécessite peut-être un mot complémentaire d'explication, c'est la construction de nouveaux locaux pour le Musée Royal d'Histoire naturelle, à Bruxelles. Les travaux envisagés consistent en la construction d'une aile Nord destinée à abriter les collections zoologiques. Les nouveaux bâtiments devront, en vue de parer aux dangers d'incendie, être indépendants de tout contact avec d'autres bâtiments. Ils devront réaliser les derniers perfectionnements en matière d'établissement de locaux destinés à abriter des collections scientifiques, à cette fin l'architecte chargé de l'élaboration des plans devra s'entourer de la documentation nécessaire à recueillir à l'étranger.

3° *Casernement des gendarmeries.* — Les crédits inscrits au budget pour cet objet et qui se montent à 4,120,000 frs., seront principalement employés à la construction pour des locaux de casernement de gendarmerie à Melle, Malmédy, Liège, Bruxelles (Abbaye de la Cambre et rue de Louvain) ainsi qu'à Athus.

Le Gouvernement compte solliciter, pour l'exercice 1931, des crédits plus importants pour les gendarmeries, pour permettre de donner satisfaction à ce corps d'élite dont les

Bij dit bedrag moeten de zeer talrijke en soms zeer kostbare aankopen van grond, studiekosten, peilingen, enz., gevoegd worden...

Men mag echter deze rubriek niet sluiten, zonder melding te maken van de aanbesteding, welke op 29 November j. l. plaats gehad heeft, en welke de uitvoering ten doel heeft van de eerste sectie van het nieuw rechtstreeksch Kanaal Luik-Antwerpen, tusschen Haccourt en Lanaeken.

Deze werken werden toegewezen voor een bedrag van ongeveer 390 miljoen frank aan de firma Gebroeders Monnoyer, te Brussel.

Een andere gewichtige aanbesteding heeft op 10 Januari j. l. plaats gevonden, voor de werken om het Kanaal van Charleroi-Brussel op groote doorsnede te brengen, tusschen Clabecq en het zeekanaal, te Brussel. Zij bevat een reeks kunstwerken te bouwen in de nabijheid van de Ninoofse poort, te Brussel.

2° *Burgerlijke gebouwen.* — Deze groep omvat, in de begroting, eene uitgave van 17 miljoen ongeveer, omgeslagen over de volgende voorname werken :

a) Werken tot voltooiing van den rechtervleugel van het Paleis van den Koning, te Brussel;

b) Centralisatie van de museums in den linkervleugel van het Paleis van het Jubelpark, te Brussel;

c) Oprichting van gebouwen voor het Ministerie van Kunsten en Wetenschappen, met het oog op de verruiming van de lokalen der wetgevende Kamers;

d) Oprichting van een Warmbaden-paleis, te Oostende — Toelage;

e) Oprichting en inrichting van nieuwe lokalen voor het Koninklijk Muzeum van Natuurgeschiedenis, te Brussel.

Deze werken zijn de voltooiing van reeds aangevangen werken; zij worden toegelicht in de nota tot staving van de vorziene uitgaven en in de bijlage van de begroting van de buitengewone uitgaven en ontvangsten, voor het dienstjaar 1930.

Een enkel punt wellicht maakt een aanvullende verklaring noodzakelijk : de oprichting van nieuwe lokalen voor het Koninklijk Muzeum van Natuurgeschiedenis, te Brussel. De voorgenomen werken bestaan in de oprichting van een noordelijken vleugel, bestemd om de zoologische verzamelingen op te nemen. De nieuwe gebouwen zullen, om tegen brand beschut te worden, heelemaal afgezonderd zijn van alle andere gebouwen. Zij zullen moeten beantwoorden aan de jongste verbeteringsmiddelen in zake van gebouwen bestemd om wetenschappelijke verzamelingen te herbergen; te dien einde zal de bouwkundige, gelast de plans op te maken, de noodige documentatie moeten bijeenbrengen, uit het buitenland.

3° *Kazerneering van de gendarmerie.* — De credieten, daartoe op de begroting ingeschreven, en die 4,120,000 frank belopen, zullen voornamelijk gebruikt worden voor de oprichting van kazernelokalen voor de gendarmerie te Melle, Malmédy, Luik, Brussel (Abdij van Ter Kameren en Leuvense weg) alsmede te Athus.

De Regeering is zinnens, voor het dienstjaar 1931, grotere credieten aan te vragen voor de gendarmerie, om vol-

effectifs ont été augmentés ou modifiés par le Département de la Défense Nationale.

4° *Voies Hydrauliques.* — Cette rubrique qui habituellement est d'une grande importance dans le Budget extraordinaire, se trouve considérablement diminuée par l'inscription au budget des crédits destinés au « Fonds Spécial des Grands Travaux ». Les 70 millions environ prévus pour les travaux hydrauliques n'intéressent que la partie Ouest du pays et en dehors des 43 millions et demi inscrits pour divers travaux à l'Escaut, ils comprennent surtout deux groupes principaux : les ports et les ponts :

A) *Les ports* absorberont environ 45 millions des crédits prévus au budget lesquels se répartissent de la manière suivante :

- 26 millions pour le port d'Ostende; (art. 16);
- 5 1/2 millions pour le port de Zeebrugge; (art. 17);
- 14 millions pour le port de Nieuport; (art. 18 et 27).

Les travaux en cours d'exécution ou prévus à Ostende consistent dans l'amélioration des installations existantes, le parachèvement du nouveau port de pêche, la construction d'une nouvelle minque, l'aménagement des terrains industriels, dépendant du nouveau port de pêche et enfin l'établissement d'ouvrage d'art donnant accès à la rive est du chenal (pour transbordeur).

Quant à Zeebrugge, les crédits se répartissent à peu près également entre les travaux de remplacement de la claire-voie du môle par une digue munie d'une voie carrossable et ceux d'extension du port de pêche.

Enfin les travaux projetés à Nieuport comportent une amélioration des installations par la construction d'une digue en vue de protéger le phare à l'est du chenal et par le détournement de la route vers Nieuport-Bains laquelle contourne le bassin à flot. Un second groupe de travaux a pour but la reconstitution de travaux d'art détruits pendant la guerre tels que les estacades est et ouest, du chenal de Nieuport, d'appontements, perrés et estacades du bassin à flot, etc.

B) *Les ponts* dont la construction ou la reconstruction est envisagée sur les crédits du présent budget sont au nombre de 21 et se répartissent sur trois provinces : la Flandre Occidentale la Flandre Orientale et le Hainaut.

La Flandre Occidentale s'en attribue neuf (9) :

- 1° le pont sur la tête aval de l'écluse du port de pêche d'Ostende;
- 2° le pont transbordeur du port d'Ostende;
- 3° le pont de Platheule sur le canal de Selzaete à la Mer du Nord;
- 4° le pont sur la route de Nieuport à Oudenbourg, à Oudenbourg;
- 5° le Haut-Pont, sur l'Yser, à Dixmude;
- 6° le pont de Frélinghen, sur la Lys mitoyenne;
- 7° le pont de Comines sur la Morte-Lys;
- 8° le pont de Harelbeke sur la Lys;

doenig te kunnen geven aan dit keurkorps waarvan de effectieven vermeerderd of gewijzigd werden door het Departement van Landsverdediging.

4° *Waterwegen.* — Deze rubriek die gewoonlijk een groot belang heeft in de buitengewone begroting, wordt aanzienlijk verminderd door de inschrijving op de Begroting, van credieten, bestemd voor het « Bijzonder Fonds der groote werken ». De 70 miljoen ongeveer, voorzien voor de werken aan de waterwegen, betreffen slechts het westelijk gedeelte van het land; benevens de 13 1/2 miljoen ingeschreven voor onderscheidene werken aan de Schelde, omvatten zij vooral twee voorname groepen : de havens en de bruggen :

A) *De havens* zullen nagenoeg 45 miljoen opsorpen van de credieten, op de begroting voorzien, en welke als volgt verdeeld worden :

- 26 miljoen voor de haven van Oostende (art. 16);
- 5 1/2 miljoen voor de haven van Zeebrugge (art. 17);
- 14 miljoen voor de haven van Nieuwpoort (art. 18 en 27);

De werken, welke thans aan den gang zijn te Oostende of er zullen uitgevoerd worden, komen neer op de verbetering van de bestaande inrichtingen, de voltooiing van de nieuwe visschershaven, het bouwen van een nieuwe vischmijn, den aanleg van industrieële gronden rond de nieuwe vissoehershaven en ten slotte op het bouwen van kunstwerken welke toegang verleen en tot den oostelijken oever van de vaargeul (zweefbrug).

Wat Zeebrugge betreft, zijn de credieten bijna gelijkelyk te verdeelen tusschen de werken tot vervanging van de opening van den havenmuur door een dijk met rijweg en deze tot uitbreiding van de visschershaven zelf.

Ten slotte, worden voor Nieuwpoort werken ontworpen tot verbetering van de haveninrichtingen, door het bouwen van een dijk ten einde den vuurtoren ten oosten van de vaargeul te beschutten en door de afdeeling van de baan naar Nieuwpoort-Baden, welke rond het sluisendok loopt. Een tweede groep werken heeft ten doel de kunstwerken weder op te bouwen, welke onder den oorlog vernield werden, zooals het staketsel ten oosten en ten westen van de vaargeul van Nieuwpoort, de steigers, de steenen bekleedingen en het staketsel van het sluisendok, enz.

B) *De bruggen*, waarvan de bouw of wederopbouw op de credieten van de huidige begroting voorzien, zijn ten getale van 21 en gelegen in drie provinciën : West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Henegouw.

Voor West-Vlaanderen worden er negen (9) voorzien :

- 1° de brug op het vóór-sluishoofd van de haven van Oostende;
- 2° de zweefbrug in de haven van Oostende;
- 3° de brug van Platheule over het kanaal van Selzaete naar de Noordzee;
- 4° de brug op de baan Nieuwpoort-Oudenbourg, te Oudenbourg;
- 5° de Hoogbrug over den IJzer, te Diksmuide;
- 6° de brug te Frelinghen, over de gemeenschappelijke Leie;
- 7° de brug te Komen over de Doode Leie;
- 8° de brug van Harelbeke over de Leie;

9° le pont du Pélican, sur le canal de Nieupoort à Dun-kerque, près de Nieupoort.

La Flandre Orientale en compte six (6) :

1° le pont sur l'Escaut, à Gavere;

2° le pont sur l'Escaut, à Syngem;

3° le pont sur l'Escaut, à Gand, dit pont Madou;

4° le pont sur l'Escaut, à Termonde;

5° le pont sur l'Escaut, à Semmerzaeke;

6° le pont sur la Durme, à Waesmunster.

Le Hainaut, enfin, en a en partage six (6) :

1° le pont sur l'Escaut, à Vaux;

2° le pont sur l'Escaut, à Pecq;

3° le pont du Vermontois, à Péruwelz, sur le canal de Pommerœul à Antoing;

4° le pont des Ecacheries, sur le canal de Blaton à Ath;

5° le pont de Hautrage, sur le canal de Mons à Condé;

6° le pont du Boustiau, sur le canal de Pommerœul à Antoing;

9° de Pelikaanbrug over het kanaal Nieupoort-Duinkerke, bij Nieuwpoort.

In Oost-Vlaanderen zijn er zes (6) :

1° de brug over de Schelde, te Gavere;

2° de brug over de Schelde, te Sijngem;

3° de brug over de Schelde, te Gent, Madoubrug ge-naamd;

4° de brug over de Schelde, te Dendermonde;

5° de brug over de Schelde, te Semmerzaeke;

6° de brug over de Durme, te Waesmunster.

Voor Henegouw worden er zes (6) voorzien :

1° de brug over de Schelde, te Vaux;

2° de brug over de Schelde, te Pecq;

3° de brug van het Vermontois, te Péruwelz, op het kanaal van Pommerœul naar Antoing;

4° de brug der Ecacheries, over het kanaal van Blaton naar Ath;

5° de brug van Hautrage, over het kanaal van Bergen naar Condé;

6° de brug van het Boustiau, over het kanaal van Pommerœul naar Antoing.